

Vergaderjaar 2012–2013

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1509

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 november 2012

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij zes fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Verordeningen drugsprecursoren (Kamerstuk 22 112, nr. 1505)

Fiche 2: Mededeling evaluatie regelgeving nanomaterialen (Kamerstuk 22 112, nr. 1506)

Fiche 3: Mededeling Akte voor de Interne Markt II (Kamerstuk 22 112, nr. 1507)

Fiche 4: Implementatie van het Nagoya protocol (genetische bronnen) in de EU (Kamerstuk 22 112, nr. 1508)

Fiche 5: Mededeling EU aanpak inzake weerbaarheid bij Voedselzekerheids crises

Fiche 6: Mededeling EU ondersteuning aan landen in transitie (Kamerstuk 22 112, nr. 1510)

De minister van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling EU aanpak inzake weerbaarheid bij voedselzekerheids crises

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad:
De EU aanpak inzake weerbaarheid: lessen uit Voedselzekerheids crises

Datum Commissiedocument

3 oktober 2012

Nr. Commissiedocument

COM(2012) 586

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=202008

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

Raad Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Buitenlandse Zaken

2. Essentie voorstel

De Commissie beoogt een systematisch aanpak op lange termijn te ontwikkelen om de weerbaarheid van kwetsbare landen en bevolkingsgroepen te verbeteren. De aanleiding hiervoor is de grotere frequentie en hevigheid van natuurrampen en crises waardoor de bevolking niet meer in staat is te herstellen. Het uitgangspunt is dat noodhulp- en ontwikkelingsprogramma's via een geïntegreerde aanpak verbonden moeten zijn. De nadruk moet komen op het wegnemen van de oorzaken van een crisis in plaats van bestrijding van de gevolgen. Lering wordt getrokken uit de ervaringen in de Hoorn van Afrika en de Sahel op het gebied van samenwerking met regionale partners en met andere donoren. Doel is de vermindering van de kwetsbaarheid in rampgevoelige ontwikkelingslanden door middel van meer samenhang tussen interventies van verschillende donoren en ontwikkelingsorganisaties. De Commissie stelt tien stappen voor die als richtlijn moeten dienen voor de inzet van de EU. Het betreft o.a. aansluiting bij beleid in ontwikkelingslanden, het ontwikkelen van instrumenten om kwetsbaarheid in beeld te brengen en in ontwikkelingsprogramma's te integreren, gezamenlijk optreden van donoren betrokken bij humanitaire hulp en ontwikkelingshulp, inbouwen van flexibiliteit om fondsen te mobiliseren, aandacht voor veiligheidsvraagstukken door middel van politieke dialoog, opschaling succesvolle programma's en innovatieve instrumenten (zoals verzekeringen) en weerbaarheid («*resilience*») agenderen bij internationale platforms en organisaties. De Commissie zal begin 2013 een actieplan voorstellen.

In deze mededeling wordt geen wet- of regelgeving aangekondigd.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

a) Bevoegdheid

Op basis van artikel 4 lid 4 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie is de Unie bevoegd op te treden op het terrein van ontwikkelingssamenwerking. Het optreden van de Unie belet de lidstaten niet hun eigen bevoegdheid uit te oefenen.

b) Subsidiariteit/proportionaliteit:

De proportionaliteitstoets en subsidiariteitstoets zijn beide positief. De EU is een geschikt platform waar gestreefd kan worden naar samenhang en synergie in de interventies van de lidstaten van de EU en om vanuit de EU te streven samen te werken met de internationale donor gemeenschap.

Een gezamenlijke agenda gericht op versterking van de weerbaarheid van mensen, gemeenschappen en landen door de EU heeft een meerwaarde ten opzichte van enkel nationaal optreden. De toegevoegde waarde is dat instrumenten ontwikkeld worden om humanitaire hulp en ontwikkelingshulp te verbinden door middel van gedeelde kennis van de situatie en van instrumenten om hongersnood te voorkomen. De aanbevelingen die de Commissie doet, laten voldoende ruimte voor nationale besluiten en staan inhoudelijk in verhouding tot de geformuleerde doelstellingen. De voorgestelde aanpak is passend ten opzichte van het beoogde doel.

c) Financiële gevolgen en gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

Er zijn geen financiële gevolgen. De mededeling bouwt voort op bestaande maatregelen met gebruikmaking van bestaande instrumenten.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland ondersteunt dit initiatief van de Commissie om de effectiviteit van humanitaire hulp en ontwikkelingshulp te vergroten door middel van een gezamenlijk agenda voor het bevorderen van de weerbaarheid van mensen, gemeenschappen en landen. Vergroting van de weerbaarheid draagt bij aan vermindering van de rampzalige effecten van misoogsten, klimaatveranderingen, natuurrampen en conflict. Ook worden daarmee de kosten van humanitaire hulp aanzienlijk minder (mogelijk tot 50%) en wordt menselijk lijden voorkomen. Positief effect is verder dat het verbeteren van de link tussen humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking fragmentatie van hulp en duplicatie zou tegen gaan.

Nederland ondersteunt de, in de mededeling voorgestelde, basisprincipes van het beleggen van de regie bij de betrokken instanties in kwetsbare landen en regio's zelf, meer flexibiliteit ten behoeve van de transitie van humanitaire hulp naar wederopbouw, en vergroting van de effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking na een crisis en om toekomstige crises te voorkomen.

De reikwijdte van deze mededeling is beperkt tot voedselzekerheid. Ook wordt niet ingegaan op verbeteringen van de samenwerking binnen de EC (bijvoorbeeld tussen de *Disaster Risk Reduction* stuurgroep van de EU en tussen DG-ECHO voor de humanitaire hulp en DEVCO voor de ontwikkelingssamenwerking). Nederland zal deze zorgpunten bij de verdere uitwerking van het actieplan aan de orde stellen en aandringen op een

breder blik op weerbaarheid («*resilience*»), inclusief rampenrisicovermindering («*disaster risk reduction*») en klimaatadaptatie. Volgens Nederland moet binnen de EU ook gestreefd worden naar een breder EU agenda voor weerbaarheid.

Nederland ondersteunt de voorstellen voor betere samenwerking tussen donoren en pleit ervoor dat dit gebeurt in samenhang met en complementair aan bestaande processen zoals UN-OCHA. Ook is Nederland een voorstander van het ontwikkelen van instrumenten om kwetsbaarheid («*vulnerability*») in beeld te brengen en instrumenten om vroegtijdig een crisis te voorspellen («*early warning systems*») alsook om korte en lange termijn interventies beter op elkaar af te stemmen.

Twee aspecten die volgens Nederland onderbelicht zijn in het stappenplan zijn (1) agro-ecologische maatregelen (bijvoorbeeld herbebossing, behoud bodemvruchtbaarheid, verhoging van de efficiëntie van het gebruik van water voor de landbouw) om landbouw- en veeteelt systemen weerbaarder te maken en (2) verbetering van de efficiëntie van nationale en regionale voedsel- en landbouwmarkten om bij een dreigend tekort aan voedsel in een bepaald gebied tijdig door middel van bestaande lokale markten en handelsrelaties de beschikbaarheid van voedsel in kwetsbare gebieden te vergroten. Deze worden genoemd maar zouden explicieter uitgewerkt kunnen worden.

Meer, in het algemeen, moet volgens Nederland gestreefd worden naar versterking van lokale instanties om de zelfredzaamheid van de bevolking te vergroten.

Nederland benadrukt ook het belang van dialoog tussen alle relevante actoren inclusief regionale organisaties, kennisinstituten en private sector. Ook nieuwe donoren (zoals Qatar) moeten nauw betrokken worden. Nederland ziet tevens graag meer aandacht voor herstel van de productieve capaciteit van de bevolking («*recovery*»), bijvoorbeeld door specifieke maatregelen te nemen om na een hongersnood de volgende oogst veilig te stellen en economische groei in kwetsbare gebieden te stimuleren.